

Stelian Gomboș

România în și din noi...

Din seria „Anul Centenar al României și al Românilor”

Cu o prefață de Pr. Eugen Tănăsescu

**Acest volum apare cu binecuvântarea
ÎPS Parinte Teodosie – Arhiepiscopul Tomisului**

**Editura MAGIC PRINT
Onești, 2018**

Cuprins

Prefață: „România să învieze...”	7
România în și din noi... ..	9
Avem un an centenar, ce facem cu el?!... ..	17
Punct și de la capăt ori ba?!... ..	25
Modele, repere și exemple vii... ..	28
România Anului Centenar între Cruce, Înviere și Unitate... ..	33
Cum (pe)trecem, îi petrecem și ne petrecem?!... ..	50
Oare chiar sunt slujitorii altarelor (preoții) vinovați pentru orice?!... ..	53
Acum este vremea alegerii, a cernerii și a discernerii... ..	56
Identitatea... ..	64
Unitatea... ..	71
Demnitatea... ..	79
Întâlnirea... ..	91
Simplitatea... ..	93
Normalitatea... ..	98
Schimbarea... ..	101
Curajul... ..	106
Dumnezeu detestă înrâncenarea... ..	113
Ipocrizia – înfățișarea și purtarea noastră cea de toate zilele?!... ..	116
Catedrala Mântuirii Neamului – Simbol al Spiritualității noastre Românești și al Anului Centenar – 2018... ..	121
Patriarhul nostru la 67 de ani... ..	126
Despre dreptatea lui Dumnezeu și judecata omului... ..	130
Despre discernământul creștin sau dreapta socoteală în viața noastră spirituală... ..	136

Despre pustiul și pustiirea sufletească precum și despre plânsul duhovnicesc...	145
Despre asumarea personală a Învierii Domnului nostru Iisus Hristos...	154
Duhul Sfânt, omul și lupta duhovnicească...	160
Omul – abordarea sa ca persoană teologică...	173
Despre familia creștină între tradiția autentică a valorilor perene și modernitatea consumistă a gândirii trecătoare – Provocări și perspective...	182
Despre primenirea duhovnicească a tinerilor în Hristos, prin Biserică...	192
Câteva indicii despre Religie și relația sau raportarea acesteia la sănătatea omului contemporan...	196
„Spiritualitatea românească nu poate fi concepută fără Ortodoxie”. Câteva referințe despre elementele unei realități și spiritualități autentic ortodoxe – scurtă apologie...	206
Despre Biserică, abordarea misiunii ei în istorie, precum și raportul intelectualilor cu aceasta...	225
Despre valoarea și importanța Sfintei Scripturi în viața duhovnicească a creștinului...	235
Duminica cea sfântă a Ortodoxiei și valoarea simbolică, sacramentală și morală a sfintelor icoane...	245
Fuga după kitsch, spectaculos și senzațional!...	254
ADDENDA	
„A fi aproape de Biserică înseamnă a te însoți și a te uni cu Iisus Hristos!”	261
ÎN DIALOG CU... INIMA (Interviuri cu scriitori români contemporani)	275
Cuvinte de har, oferite în dar...	286
Curriculum vitae	319

menționa „sentimentul kitsch” (o zonă unde nu te-ai aștepta să existe kitsch), precum și o frumoasă viziune teologală asupra Crucii: „spațiu cruciform răstignit pe temporalitatea creată”.

Astfel, volumul de față nu trebuie înțeles ca o simplă operă publicistică, menită a trece în revistă starea societății românești la momentul Centenarului, ci el reprezintă ceva mai mult: o analiză a drumului pe care trebuie să-l urmărim pe viitor, astfel încât România noastră să continue să existe, să se dezvolte și să devină o frumoasă grădină a sufletului românesc.

Concluzia nu poate aparține decât autorului: această carte are menirea de a face România să învieze.

Pr. Eugen Tănăsescu

România în și din noi...

În acest an special – centenar 2018 aș dori să înțeleg, mai mult ca oricând, cum funcționează, cum trăiește și viețuiește un stat, relativ tânăr, de numai 100 de ani, de ce anume dispune el și de ce anume mai are încă nevoie!...

Și, observ, că ar fi tare multe, și într-o parte și în cealaltă și, că în fond, el trăiește, în și din, fiii, membrii și cetățenii săi!...

Dar, mai constat ceva: că Dumnezeu Preabunul a înzestrat, de fapt, acest neam și popor cu multe calități, (dar) și cu câteva chemări sau misiuni!...

În acest fel, bunăoară, remarc faptul că, dincolo, de o Românie furată, ciuntită, ciopârțită, mințită, speculată, trădată, prădată, vândută și cumpărată, dezbinată și externalizată avem și o Românie profundă, sinceră, onestă, discretă dar concretă, modestă dar inteligentă, elegantă și corectă, harnică și darnică, generoasă și ospitalieră, misionară și apologetică, apostolică și creștină!...

Da, depinde de noi, de fiecare în parte și de toți laolaltă, în mod colectiv și solidar, cum tratăm această țară, cum abordăm acest popor și cum cinstim sau prețuim acest neam!...

Probabil că acum ar trebui să înțelegem, mai mult și mai bine ca oricând, menirea noastră, locul, rolul și rostul nostru în interiorul acestui stat, asumându-ne, în mod responsabil, toate aceste atribuții, misiuni ori chemări!...

Da, avem misiunea de a contribui la bunul mers al acestui popor, avem chemarea de a cinsti această țară, prin tot ceea ce suntem și facem, avem datoria de a prețui acest neam, avem obligația morală de a apăra și de a sluji această țară!...

Cum? Prin împlinirea datoriei noastre sociale, materiale și profesionale, atunci și acolo unde ni se cere!...

Prin apărarea/cultivarea valorilor, principiilor și tradițiilor acestui popor, bimilenar, apostolic și voievodal, nu colonial!...

Prin prețuirea, cu recunoștință sinceră, a tuturor semenilor/conaționalilor noștri, care, prin toată activitatea lor, exemplară și remarcabilă, au contribuit la afirmarea și recunoașterea țării noastre în panoplia tuturor celorlalte state europene și, nu numai!...

Dacă ar fi să ne oprim doar la un singur exemplu, ar fi acela al tuturor olimpicilor români, pentru care noi, din păcate, facem atât de puțin, prea puțin, dovadă faptul că, aproape toți, cum prind ocazia/oportunitatea, cum pleacă afară, la studii, muncă sau cercetare!...

În altă ordine de idei, potrivit zicalei „că în tot răul este și un bine”, v-aș îndemna să vă gândiți, pentru un moment, ce rol providențial, din punct de vedere spiritual, au compatrioții noștri, plecați, la muncă, pentru un trai mai bun, unul decent, în străinătate, practic, în toată lumea, dar m-aș opri, mai ales, la cei perindați prin toată Europa, care au construit/constituit, acolo, în țările/statele apusene ale bătrânului continent, adevărate/veritabile comunități, culturale, religioase și duhovnicești, care, astfel, contribuie, semnificativ, consistent și eficient, la reîncreștinarea Europei, reumplând/repopolând, bisericile goale ale Apusului, cu Liturgia Bizantină, cu Rugăciunea, cu Postul, cu Privegherea, cu Colindele tradiționale, cu Sfânta Spovedanie și Dumnezeuiasca Împărtășanie, cu Botezul Creștin Ortodox și Nunta noastră ca-n povești, cu ie și port, de Românie!...

În acest fel iată, „unde dai și unde crapă”, românii noștri aduc aportul lor substanțial la dezmoțirea spirituală a bătrânului continent european, a se vedea, în acest sens, toate comunitățile noastre bisericești-euharistice, din Germania, Franța, Austria, Ungaria, Marea Britanie, Belgia, Elveția, Suedia, Norvegia, Danemarca și, îndeosebi, Italia și Spania, unde, iată, chiar recent a fost

nevoie de alegerea/numirea a doi Arhierei Vicari, care să sporească/ să îmbogățească lucrarea pastoral-misionară, cultural-educativă și caritativ-filantropică a Bisericii Ortodoxe Române în Diaspora Românească!...

Da, România este (în) fiecare dintre noi, și după cum suntem noi, fiecare în parte, așa este și această țară, corectă sau nu, umilă, umilită sau nu, demnă sau nu, onestă sau nu, cinstită sau nu, ignorantă, arogantă și superficială sau nu, mutilată, integră, întreagă sau nu, sinceră, responsabilă și serioasă sau nu!...

Într-un cuvânt, noi alcătuim/formăm neamul, poporul, statul și țara, cu alte cuvinte, să nu (mai) așteptăm de la alții, de oriunde și de aiurea, să ne facă nouă ordine și curățenie, în casă și în țară, să ne pună nouă în bună rânduială și dreaptă cuviință viața și viețuirea, zilnică și cotidiană, altfel zis, să avem puterea, tăria, capacitatea și, chiar, competența, să ne stabilim singuri, proiectele, regulile, principiile și, în special, prioritățile, să fim în stare a spune da (numai) acolo și atunci când trebuie spus da și nu acolo și atunci când situația o cere, adică „ce este da să fie da iar ce este nu să rămână nu!” Atât și nimic mai mult sau nimic altceva!...

În altă ordine de idei, mă întorc, insist și repet că, între și printre multe altele, în acest an special, pentru noi, românii, anul nostru centenar, poate ar fi tare bine, mai mult ca oricând, să ne reîntoarcem la exemple, la modele, la valorile caracteriale umane, adică la oamenii frumoși, sinceri, curați, cinștiți, dreپți și onești din această țară!...

Adică, ar fi tare folositor dacă i-am respecta mai mult, dacă i-am studia mai temeinic, dacă i-am întreba și cerceta mai des, într-un duh al recunoștinței și al prețuirii, al respectului și responsabilizării noastre, peste tot și întotdeauna, raportându-ne la înaintașii noștri, la dascălii, învățătorii și profesorii noștri, la părinții și frații noștri, la colegii și duhovnicii noștri, însă toate acestea să le facem, nu doar de ocazie sau de conjunctură, nu doar de

moment sau din interes ci, cât mai des și cât mai serios ori sincer, fără ipocrizie sau fățarnicie!...

Mai mult decât atât, în și din acest an începând poate ar fi minunat dacă am mai lăsa la o parte toate hachițele și cusurile noastre, personale și interpersonale, toate urzelile și bârfele dintre noi, toate apucăturile sau gesturile pline de egoism, individualism, mânie, frustrare, dezbinare, răutate și invidie, ajungând să fim, în mod consistent și eficient, mai altruști, mai solidari, mai adunați nu atât de împrăstiați și de risipiți, și la propriu și la figurat, într-un cuvânt, în sfârșit, mai uniți, cu adevărat uniți, abandonând toate gândurile și faptele noastre, care au dus la zicala, dureroasă și tristă că noi abia așteptăm, nu să moară capra vecinului ci, mai abitir, să moară vecinul și să ne rămână nouă capra, fără să înțelegem că, de fapt, în atare condiții, nu facem altceva decât „să defilăm separat și să pierdem în comun!” sau, datorită orgoliului și vanității noastre, mai ajungem la o situație, anume: „ai dreptate și tu, și tu, nu te lăsa nici tu, nici tu!”, și o ținem tot așa, într-un conflict permanent și o contradicție continuă!...

Poate că, măcar acum, în aceste momente și în acest an deosebit trebuie să ne aducem, mai mult ca oricând, aminte că „tatăl minciunii este tatăl dezbinării” și că dușmanul nostru atâta așteaptă: „să împartă, să dezbine și să stăpânească!”

Urmând exemplul și pilda oamenilor serioși, sinceri, competenți, eficienți și responsabili din această țară, de ieri și de azi, indiferent de vârsta lor, de statutul lor material, social, cultural sau intelectual, cred că ar fi timpul să ne punem serios pe treabă, să ne ocupăm de lucruri realiste, adevărate, autentice și profunde, uitând/ ignorând, cu desăvârșire, zicala că „merge și așa!”, să începem să cultivăm, valoarea, demnitatea, onestitatea și onoarea, abordându-le/ transformându-le în adevărate principii sau norme, călăuzitoare, de viață, după cum au procedat toți oamenii, discreți

dar concreți, ai acestui neam românesc, care nu au făcut „din mila sfântului doar umbră pământului”, ci au lăsat realizări, împliniri, fapte, activități și acțiuni care, pe bună dreptate, le conferă aura de sfânt sau efigia de erou!...

Cu alte cuvinte, la toți acești oameni, funcționa îndemnul, conform căruia „ce poți face astăzi, nu lăsa mâine!” spre deosebire de unii dintre noi care, credem că, dacă amânăm pe mâine, poate nu mai trebuie făcut!...

Și, mai mult decât atât, ei făceau, lucrau împreună, în echipă, în același duh, într-o singură/comună suflare!...

Bineînțeles, au mai fost și alte multe, variate și diverse, momente/evenimente, lucrări, împliniri și realizări, toate grăitoare, relevante și elocvente, în acest sens, însă vin să întreb eu, unul, aici și acum: ce am învățat/ce am reținut, noi toți, din toate acestea, cu ce ne-am ales, care sunt foloasele/rezultatele, culturale, spirituale și duhovnicești, pe care le-am deprins noi din toate acestea?...

Există, au rămas/s-au păstrat ele, undeva, cu adevărat?...

Vom fi, și noi, de aici înainte, mai curajoși, mai uniți, mai demni, mai corecți, mai onești, mai cinstiți, mai altruști decât până acum, ca neam, ca popor, adică vom reține și asimila ceva de la toți acești înaintași și eroi ai noștri, între care și protagoniștii acestei lucrări, sau vom reveni la vechile noastre metehne, defilând separat și pierzând în comun, ca până acum!...

Cu alte cuvinte, în anul centenar – 2018, al unității noastre naționale, când tânărul nostru stat românesc împlinește/aniversează primii 100 de ani, vom învăța, oare, să nu mai fim atât de dezbinați, atât de frustrați, atât de complexați, atât de încrâncenați, atât de invidioși, atât de egoiști, atât de răzbunători, atât de fragili și atât de vulnerabili!...

Da, adevărat, multă lume, din toate colțurile lumii, a admirat și admiră, în continuare, spontaneitatea noastră, din unele momente ale istoriei, generozitatea sau ospitalitatea noastră, cultura,

spiritualitatea și civilizația noastră, ca neam/ca popor, însă, din păcate, de cele mai multe ori, sunt nevoiți să se oprească, astăzi, cel puțin, numai la atât, fiindcă de purtare constantă, perseverență și consecvență, susținută și întemeiată, nu (mai) poate fi vorba!...

De ce oare?...

Deoarece, între altele, ne trezim/ne revenim prea târziu, uneori mult prea târziu, având, printre altele, această slăbiciune ori neputință de a-i aprecia/admira pe conaționali/concetățenii noștri, fie după ce nu mai sunt printre noi pământeni, fie după ce au ajuns în exil sau în refugiu – cum, iată, a fost (și) cazul Regelui Mihai I al României, fie după ce au ajuns în pușcăriile comuniste, în pogromuri, gulaguri și holocausturi, fie după ce s-au perindat în tot felul de peregrinări și emigrări pe întregul mapamond, pentru obținerea/câștigarea unui respect, cuvenit și binemeritat, a unui venit mai bun/a unui trai mai decent și a unei pâini mai bune/mai albe sau mai proaspete, când și pe ei de noi și pe noi de ei îi cuprinde și ne cuprinde dorul, regretul și jalea, mai cu seamă atunci când conștientizăm faptul, trist și dureros, că au lăsat acasă, copii supărați, marcați și afectați și, poate, chiar familii îndurerate și destrămate și, nu doar atât, ci au (mai) lăsat o țară fără forță de muncă, calificată și chiar necalificată, de am ajuns să-i angajăm, în locul lor, pe alții, de pe alte meridiane?!...

În concluzie, vin, iarăși, să întreb, aici și acum: care este proiectul nostru de țară pentru anul centenar – 2018 și nu numai, afară de aniversări/comemorări și manifestări cultural-spiritual-naționale, pline de festivisme, desigur, binevenite și ele, adică mă gândesc la un demers/deziderat fiabil și viabil, eficient, consistent și suficient, complex și complet?!...

Avem. Există oare așa ceva?!...

Dacă da, unde este și cum arată acest proiect?!

Dacă nu, ce mai așteptăm sau, mai bine zis: de ce mai amânăm/întârziem acest lucru?!...

Căci dacă nu, dacă încă nu ne-am trezit din beția această cotidiană și nu ne-am revenit din amorțeala aceasta, generalizată, apoi să știm cu toții, fraților, că zadarnic a fost curajul și bărbăția eroilor, zadarnic a fost eroismul și credincioșia mărturisitorilor, zadarnică a fost toată implicarea și determinarea marilor bărbați de stat ai acestei țări, altminteri dăruită și binecuvântată de Dumnezeu, zadarnică a fost loialitatea și fidelitatea regelui, altfel spus, zadarnică toată această spontaneitate a noastră, altminteri minunată, de-a dreptul spectaculoasă și plină de entuziasm însă lipsită de substanță, seriozitate, consistență și consecvență, una argumentată, justificată și determinată, corect asumată și sincer responsabilizată!...

Așadar, în încheierea acestui eseu, evocându-i, în continuare, pe eroi, pomenindu-i pe martiri, cinstindu-i pe toți făuritorii Marii noastre Uniri de la 1918, afirm/susțin că trebuie totuși, să facem un pas, înainte, adică mai departe, dincolo de focul de paie, ajungând, deci, să ne respectăm între noi înșine, fără a ne mai sabota, șantaja, calomnia, descuraja, răzbuna și marginaliza, în mod reciproc, cu alte cuvinte, haideți să ne apucăm serios, asumat și responsabil, de treabă, căci curajul, bărbăția, credincioșia, patriotismul și eroismul nu trebuie să fie niște calități ori virtuți trecute și perimate ci, mai ales, prezente și, îndeosebi, viitoare!...

Fiindcă numai în acest mod, vom putea vorbi, în viitor, aievea, de o Românie, a copiilor noștri, nefurată, neminițită, netrădată, neprădată, nevândută și necumpărată, adică de o Românie integră, întreagă, onestă și demnă, corectă și prosperă, curată și elegantă, responsabilă și profundă, serioasă, sinceră și autentică, altfel „rătăcirea de pe urmă va fi mai rea decât cea dintâi!”!...

Și, dacă ar mai fi de adăugat încă ceva, poate ar mai fi un îndemn de reiterat, acela, adresat, în chip profetic, de către Nicolae Iorga, destinat celor din fruntea/conducerea țării, de atunci și de acum: „Țineți aproape de popor ca să nu rătăciți!”...

Iar noi, toți, laolaltă, să ținem aproape de Dumnezeu, măcar din același motiv sau același considerent și, apoi, desigur, să ținem, unii la alții, unii cu alții și unii de alții!..

Căci, „unde-i unul nu-i putere, la nevoi și la durere/unde-s doi puterea crește și dușmanul nu sporește!”....

Ce bine ar fi dacă acest vers ar fi un principiu, de viață și de moarte!...

Altfel spus, unirea și unitatea noastră nu trebuie să constituie doar o referință simbolică, istorică, comemorativă și omagială ci să ajungă a fi un demers concret, un deziderat continuu sau o permanentizare, consistentă, substanțială, durabilă, stabilă, statornică și eficientă, căci numai astfel vom mai rezista, numai așa ne mai putem menține și, salva!...

Până una alta, însă, dea Domnul Dumnezeu Preamilostivul, să trăiască România în, prin și din noi!...

Avem un an centenar, ce facem cu el?!...

Eu unul știu că fiecare eveniment aniversar este în viața omului, pe lângă un binecuvântat prilej de bucurie, împlinire și satisfacție, și un potrivit moment de analiză, meditație, reflecție și introspecție!...

Dincolo de nivelul uman, particular, eu cred că așa este sau astfel ar trebui să fie și la nivelul unei națiuni, la nivel național, adică!...

Prin urmare, acum, în acest an aniversar, special, centenar, cred că ar trebui să ne punem, ca neam, ca popor, câteva întrebări, esențiale, fundamentale, poate chiar o sută, la care să găsim tot atâtea răspunsuri sau, mai ales, soluții!...

Da, vin să întreb, aici și acum: avem un an centenar, ce facem cu el? Cum profităm, în sensul bun al cuvântului, de această oportunitate, de această șansă, cum tratăm, cum abordăm, cum gestionăm acest an special în și din viața noastră și a patriei noastre, cum ne raportăm la toate realitățile, altminteri, zilnice/cotidiene din viața noastră și a națiunii noastre, ce facem, scurt, concis și concret, acum sau de aici înainte, cu viața noastră, cu soarta noastră, altfel spus, cu viața și cu soarta acestei țări?...

Dincolo de toate momentele aniversare și evenimentele festive (unele, chiar festive) specifice acestui moment aniversar, ce mai rămâne din curgerea, consumarea și petrecerea acestui an, adică cu ce ne alegem, la ce întrebări am răspuns ori ba? Bunăoară: ce merge în țara aceasta și de ce? Ce nu merge în țara aceasta și de ce? Ce este șubred, putred, ce scârție în această țară și de ce? Care este boala ei adică a noastră, care este diagnosticul, care este remediul și tratamentul pentru vindecarea, ei adică a noastră? Care sunt plusurile și minusurile noastre? Căci țara,